

Medicatieveiligheid, ervaringen in de praktijk

Themaconferentie medicatieveiligheid

Carolien van der Linden
klinisch geriater, klinisch farmacoloog

**Gedreven
door het
leven.**

Medicatie bij ouderen

- 3 miljoen 65+
- 700.000 80+
- 2000 100+
- >60% van 60+ heeft multimorbiditeit
- >80% van 85+ heeft multimorbiditeit
- 30-45 % van 65+ heeft polyfarmacie

Medicatie bij ouderen

- Multimorbiditeit → multi-richtlijn
- Trials veelal niet gebaseerd op onderzoek met multimorbide ouderen
- Grote onderlinge verschillen

Medicatie bij ouderen

- Meest voorkomende interventie/behandeling
- Maar we missen vaak het overzicht

Casus

Mevrouw van G. 83 jaar

Zij is op bezoek bij vriendin en belt de huisarts ivm pijn op de borst.

De vervangende huisarts, gaat met spoed naar mevrouw, verdenking AP of infarct

Op de uitdraai van het HIS

Probleem/Episode lijst:

Reumatische artritis sinds 1975, REU MMC

Hypertensie controle huisarts.

Actuele Medicatie (afleveroverzicht):

15-01-2015: Acetylsalicylzuur 80mg 1x1 90st

15-01-2015: Rosuvastatine 10 mg 1x1 84st

15-01-2015: Metoprolol 50 mg 1x1 90 st

15-01-2015: Losartan/HCT 50/12,5 1x1 90st

15-01-2015: Surgam 300mg 1m1t 90 st

15-01-2015: Omeprazol 20 mg 1x1 90 st

Mevrouw is klam, tensie 145/92 pols 92.

De huisarts stuurt haar met ambulance naar CZE onder verdenking hartinfarct.

Op de afdruk uit Medicom schrijft de huisarts, de actuele bevindingen en geeft die mee naar de cardioloog.

Onderzoek op SEH: hartinfarct → opname voor PCI

Vraag:

Hoe wordt in het ziekenhuis
gekomen tot een lijst met
medicatie voorschriften?

Vervolg casus

Mevrouw blijkt ook te gebruiken:

Enbrel 1x per week 1 injectie

Prednisolon 1 dd 5 mg (reumatoloog)

Mevrouw wordt gedotterd en clopidogrel wordt aan medicatie toegevoegd. Voor vervolg wordt zij overgeplaatst naar MMC.

Medicatie bij opname; huidige gang van zaken

Informatie van HA en/of apotheek, zo mogelijk uit LSP

- Opt-in
- UZI-pas/-lezer

Medicatieverificatie bij opname:

- Check met lijst uit LSP
 - Bij spoedopname's binnen 24u
- Gesprek met patiënt/mantelzorger

Vervolg casus

De cardioloog daar past tijdens de opname de medicatie aan ivm

- hyponatriemie (122 mmol/l)
- matige nierfunctie (kreatinine 104 en MDRD 41)
- orthostatische hypotensie

Losartan /hydrochloorthiazide 50/12,5mg wordt gestopt en vervangen door: Losartan 50 mg

Ontslag na drie dagen

Ontslagrecept naar poliklinische apotheek in het ziekenhuis.

Brief voor de huisarts

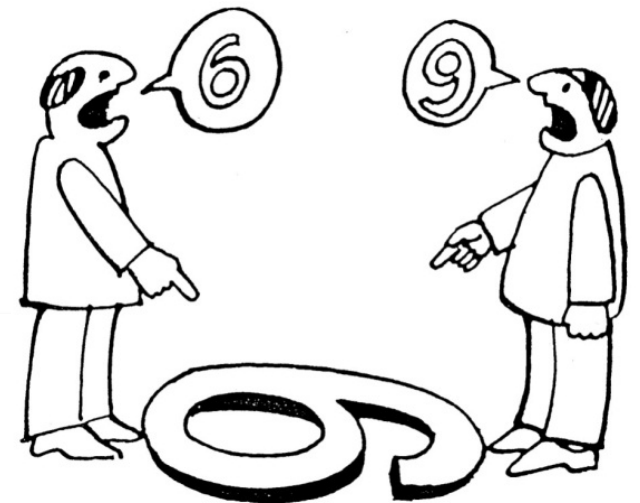
In de brief staat:

Hydrochloorthiazide gestaakt vanwege
kreatinine 104 en MDRD 41 en natrium 122 mmol/l

Vraag

Hoe verwerken huisarts en openbare apotheek de informatie?

Medicatieoverdracht bij ontslag

Actueel Medicatieoverzicht plus Recept, per: 4-apr-2016

Patiënt: Mevr. Amor, A.	BSN: 123456789	Gecontroleerd door zorgverlener: Ja / Nee	Afgegeven door:
Adres: Michelangelolaan 2	Geboortedatum: 01-apr-1945	Geverifieerd met de patiënt: Ja / Nee	Catharina Ziekenhuis
Postcode & Plaats: 5623 EJ Eindhoven	Lengte: 182 cm	Patiënt heeft innameschema: Ja / Nee	Michelangelolaan 2
Telefoon: 06-12345678	Gewicht: 102,3 kg	Startdatum laatste klinische opname: 29-mrt-2016	5623 EJ Eindhoven
	Datum gewicht: 02-apr-2016	ZIC-code 378T-13	Tel: 040 - 239 911

Allergie/bijwerking	Datum	Einddatum	Ernst	Opmerking	Geverifieerd	Geregistreerd
diclofenac	28-03-2016		Matige Allergie		Ja	
nsaïds (incl. salicylaten)	28-03-2016		Matige Allergie		Ja	

Labwaarden (meest recente)	Datum	Uitslag	Methode/referentiewaarde
Creatinineklaring (MDRD ml/min)	31-03-2016	>60	>60
Creatinineklaring (CKD-EPI ml/min)	31-03-2016	82	>90
Natrium (mmol/l)	31-03-2016	147	135-145
Kalium (mmol/l)	31-03-2016	3,6	3,5-5,0
INR	29-03-2016	1,3	zie internet

Huidige medicatie (op ATC code)	Startdatum	Stopdatum	Dosering	Toewijzing/indicatie	TW	Actuele voor
amlodipine tablet 10mg	05-04-2016	-	1 x per dag 10 milligram	Chronisch gebruik	oraal	Apotheek Ca 03090187 Thuismedica
valsartan tablet omhuld 160mg	05-04-2016	-	1 x per dag 160 milligram	Chronisch gebruik	oraal	Apotheek Ca 03090187 Thuismedica
pravastatinenatrium pch tablet 40mg	05-04-2016	-	1 x per dag 40 milligram	Chronisch gebruik	oraal	Apotheek Ca 03090187 Thuismedica
paracetamol tablet 500mg	05-04-2016	-	ZN 3dd 1000 mg		oraal	Apotheek Ca 03090187 Thuismedica
Recent beëindigde thuismedicatie	Startdatum	Stopdatum	Dosering	Toewijzing/Waarden van staken	TW	Actuele voor
haloperidol tablet 1mg	11-12-2015	29-03-2016	ZN 1mg		oraal	Apotheek Ca 03090187 Thuismedica
oxazepam tablet 10mg	11-12-2015	29-03-2016	ZN 3 dd 10 mg		oraal	Apotheek Ca 03090187 Thuismedica
normison capsule 10mg	29-03-2016	04-04-2016	1 x per dag 1 stuk	Geen indicatie (meer) Geestopt vanuit tot nader order getasteld	oraal	Arts Spoedei 04024004 Thuismedica

Afleveren voor 1 maand.
Startdatum betreft ontslag.
Thuismedicatie toegestaan.
Dit medicatieoverzicht is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Het bevat de gegevens die bekend zijn bij deze zorgverlener en behoort daarom niet complete te zijn.
Als geneesmiddelgebruiker heeft u de eigen verantwoordelijkheid om uw apotheker op de hoogte te stellen van uw geneesmiddelgebruik.
De zorgverlener is niet aansprakelijk voor fouten in dit medicatieoverzicht, tenzij er sprake is van opzet of grove schuld.

Patiënt: 01-apr-1945 Amor, A.

Pagina: 2 van 2

Naam Arts:
Handtekening Arts

Datum verificatie zorgverlener:
Datum afgedrukt: 04-apr-2016

Apotheek: invoeren in eigen systeem

Casus mw G, 85jr

- VG: DM, struma, prim hyperparathyreoidie
- Opname: delier, Ca 3,06mmol/l
- Vochtinfusie, hydrochloorthiazide gestaakt
- Ged 10 mnd stabiel Ca oiv cinecalcet
- Daarna plots Ca 3,44mmol/l en opnieuw delier wv heropname
- Thuis opnieuw hydrochloorthiazide gekregen

Onderzoek; represcriptie na bijwerkingen

- 2 afdelingen geriatrie, 215 patiënten
- 32% had 1 of meerdere bijwerkingen
- Helft van bijwerkingen in ontslagbrief
- Geen van de apotheken op de hoogte
- Door verwijzers 22% verwerkt
- 27% van de middelen die waren gestaakt vanwege een bijwerking werd binnen 6 maanden opnieuw voorgeschreven

Continuïteit bij/na ontslag

Ontslagbrieven: 63% compleet

- Gewijzigde medicatie, allergieën

Huisarts: 16% compleet

- Gewijzigde medicatie, allergieën

Documentatie openbare apotheek:

- Allergieën (gecommuniceerd): 51%
- Gestaakte medicatie: 12%

Overdracht naar patiënt

Patiënten (en mantelzorgers):

- 54-82% weet niet dat medicatie gewijzigd is
- 55 tot ruim 80% van de patiënten gebruikt medicatie thuis anders dan voorgeschreven is bij ontslag
- ADEs bij 19% van de patiënten (<14 dagen na ontslag)
- 1,7 geneesmiddelgerelateerde problemen ondanks medicatieverificatie bij ontslag
 - Veelal door nieuw gestarte medicatie

Allergieën en bijwerkingen in de praktijk; hoe gaat het nu?

- Bij opname: info van patiënt, HA, apotheek, uit LSP?
 - Afhankelijk van aansluiting
- Tijdens opname: documenteren (op de goede plek)
- Bij ontslag: informatie overdragen naar patiënt, HA en apotheek
- Na ontslag HA en apotheek: informatie overnemen in eigen systeem (bewaking!)

Take to work messages

- Pas medicatieverificatie toe
- Leg vast wat u verandert en waarom
- Communiceer naar de volgende zorgverlener en uw patiënt
- Koppeling softwaresystemen nodig, zorg dat informatie overgedragen wordt
 - tussen huisartsen, apotheken, ziekenhuizen en zorginstellingen
 - op de juiste plek in het systeem komt
 - zodat bewaakt wordt op ongewenste herstart

